

مقایسه میزان شایستگی های حرفه ای معلمان زن بر اساس مدت خدمت در شهرستان اصفهان

زهرا اسلامی^۱ و مهدی نصیرنژاد ملک شا^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران، eslami.sh2321@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران،

m.nasirnezhad.malaksha@gmail.com

چکیده - هدف تحقیق حاضر مقایسه میزان شایستگی حرفه ای معلمان زن بر اساس مدت خدمت در شهرستان اصفهان بود. روش تحقیق علی-مقایسه ای بود. جامعه آماری در این تحقیق شامل کلیه معلمان زن مقطع ابتدایی در شهرستان اصفهان بود که از میان جامعه آماری ذکر شده ۲۰ نفر به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و با پاسخگویی به پرسشنامه شایستگی های حرفه ای معلمان در این پژوهش شرکت کردند. داده ها در نرم افزار *spss* نسخه ۲۶ و با استفاده از آزمون *t* مستقل تحلیل شدند. نتایج نشان داد شایستگی حرفه ای معلمان با سابقه کمتر از ده سال در بعد مدیریتی به طور معناداری از معلمان با سابقه بیشتر از ده سال بیشتر بود. در مقیاس کل شایستگی حرفه ای معلمان و زیرمقیاس های شناختی و نگرشی آن تفاوت معنادار آماری بین میانگین دو گروه یافت نشد. تفاوت معنادار بین دو گروه می تواند به علت ایجاد فرسودگی شغلی در معلمان با سابقه خدمت بیشتر باشد؛ بنابراین، پیشنهاد می شود در تحقیقات آینده نقش میانجی گر فرسودگی شغلی در رابطه بین شایستگی حرفه ای و سابقه خدمت معلمان بررسی شود. کلید واژه- سابقه خدمت، شایستگی های حرفه ای، معلمان.

شایستگی های معلم در قالب دانش، توانایی ها و رفتارهایی بیان می شود که معلمان باید برای انجام حرفه شان به مفیدترین و مؤثرترین شکل انجام دهند [۲]. هر معلمی می بایست چهار شایستگی داشته باشد که عبارتند از: شایستگی آموزشی، شخصی، حرفه ای و اجتماعی. شایستگی آموزشی عبارت است از مدیریت برنامه های آموزشی، تسلط بر مطالب، مدیریت کلاس، تسلط بر دانش آموزان، استفاده از منابع و رسانه، شناخت فعالیت ها و خدمات مشاوره و هدایت تحصیلی و سازماندهی و مدیریت محیط آموزشی. شایستگی شخصی عبارت است از بلوغ، خردمندی، استقامت شخصی، شخصیت نجیب، رفتار نمونه و صاحب نظر. شایستگی حرفه ای عبارت است از تسلط بر سرفصل ها و برنامه درسی مدرسه، یادگیری روش های خاص مطالعه، تسلط بر دانش، بینش اخلاقی و توسعه حرفه ای. شایستگی اجتماعی عبارت است از تسلط بر فناوری اطلاعات، توانمندی برقراری ارتباط با ذینفعان مرتبط در مدرسه و توانایی برقراری ارتباط با محیط و جامعه [۴].

۱- مقدمه

برای تعریف شایستگی حرفه ای دو دیدگاه کلی وجود دارد. اولین دیدگاه بیان می کند شایستگی بر مهارت و دانش دلالت می کند و دومین دیدگاه عملکرد موثر را ویژگی اصلی شایستگی حرفه ای می داند؛ اما، در تعریف شایستگی حرفه ای به عنوان هم ارزی دانش و مهارت با مولفه های نگرش، رفتار، توانایی، عادت و شخصیت، اجماع نظر بیشتری وجود دارد [۱]. مفهوم شایستگی حرفه ای به عنوان توانایی ها، دانش، مهارت ها و توانمندی های حرفه ای فرد در یک محیط کاری خاص تعریف می شود [۲]. شایستگی شامل مجموعه ترکیبی از مهارت ها، صفات و توانمندی ها است که ناظر بر تمام ابعاد هویت است و معلمان برای درک کردن موقعیت خود و دیگران و عمل برای بهبود مستمر آن باید از آن بهره مند باشند [۳]. یکی از مشاغل که شایستگی حرفه ای در آن سنجیده می شود شغل معلمی است.